

Advies over het programmadedcreet 2012

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies programmadecreet 2012

1 Situering

De minister bevoegd voor Financiën en Begroting vroeg op 11 oktober aan de Vlor een spoedadvies uit te brengen over het programmadecreet 2012. In de adviesaanvraag wordt er verzocht om het advies uit te brengen vóór 21 oktober 2011, de dag waarop het ontwerp van decreet ingediend wordt bij het Vlaams Parlement.

Op 19 oktober ontving de Vlor de vraag van de minister van Onderwijs om een advies te verstrekken op de amendementen op het programmadecreet 2012.

Het Vast Bureau stelt vast dat niet alleen voor elk programmadecreet de spoedprocedure gebruikt wordt door de minister van Begroting, maar dat deze keer zelfs de adviestermijn van 10 werkdagen niet eens gerespecteerd wordt. Op die manier wordt het onmogelijk voor strategische adviesraden om een onderbouwd en gedragen advies uit te brengen.

De Vlor stelt bovendien vast dat het ontwerp van decreet en de bijbehorende amendementen besproken werden in het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs op dinsdag 18 oktober 2011, dus vóór de Vlor hierover advies heeft uitgebracht. Zowel ontwerp van decreet als het amendement PWO werden hier gewijzigd. De Vlor wijst erop dat dit traject strijdig is met artikel 73 van het Decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad, waarin gestipuleerd wordt dat het advies van de Vlor afgewacht wordt alvorens het decreet te onderhandelen. Als deze procedure niet gevolgd wordt, wordt het advies van de Vlor – waarin ook nog andere geledingen zetelen dan die betrokken bij het VOC HO – immers uitgehold.

De Vlor brengt hieronder advies uit over de teksten zoals die oorspronkelijk door de Vlaamse Regering principieel werden goedgekeurd.

Het voorliggende ontwerp van decreet werd voorgelegd aan de commissie DKO, de commissie Leren en Werken, de Raad Hoger Onderwijs en de Raad Levenslang en Levensbreed Leren.

De Algemene Raad keurde het advies unaniem goed op 27 oktober 2011.

2 Algemeen

De Vlor stelt vast dat het programmadecreet ook bepalingen bevat die weinig tot geen budgettaire impact hebben op de begroting. De raad pleit ervoor om het onderscheid tussen een programmadecreet en een verzameldecreet zuiver te houden.

Art. 17 van het voorliggende ontwerp van decreet is daar een voorbeeld van. De onderwijsinspectie wordt voor één jaar (terug) bevoegd voor de controle van de criteria voor de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs en de specifieke lerarenopleidingen. Met deze bepaling beoogt men in hoofdzaak een verdeling van de bevoegdheden, terwijl de budgettaire impact op de begroting niet duidelijk is.

3 Deeltijds Kunstonderwijs

De Vlor staat positief tegenover het principe om pilootprojecten op te starten ter voorbereiding op de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs. Maar de raad wijst erop dat de concrete uitvoering van de verbreding en verdieping van het kunstonderwijs meer omvattende maatregelen zal vergen.

De projecten zijn maar één van de instrumenten die de overheid moet aanwenden om competenties van leraren (zowel beginnende als al in dienst zijnde leraren) te versterken.

De Vlor wil echter nu al enkele bezorgdheden meegeven voor de concrete organisatie en uitwerking van deze projecten in een uitvoeringsbesluit:

- De doelstellingen en doelgroepen moeten duidelijker omschreven worden. Uit de voorliggende tekst kan niet afgeleid worden of de projecten zowel gericht zijn op nascholing voor leraren in het werkveld, als voor studenten in de specifieke lerarenopleidingen.
- De toekenning van de projecten moet gebeuren op basis van duidelijke criteria. Binnen de projecten zal samenwerking tussen verschillende partners noodzakelijk zijn. Zo moeten alle begeleidingsdiensten projecten kunnen indienen en ze moeten netoverstijgend kunnen samenwerken als ze dat wensen. De projecten moeten gebaseerd zijn op nauwe samenwerking met het werkveld (o.a. academies).
- De Vlor vraagt naar voldoende financiering om deze projecten te realiseren. Uit het programmadecreet blijkt nog niet hoeveel middelen de overheid zal investeren hierin.
- De verdere uitvoeringsmodaliteiten voor de uitwerking van deze projecten moeten overlegd worden met de sector.
- De Vlor vraagt om een haalbaar implementatietraject. Er moeten enkele maanden voorbereidingstijd worden ingecalculeerd vooraleer de projecten bij het begin van een nieuw schooljaar kunnen starten. De Vlor wil dat de projecten in het onderwijs kunnen samenvallen met het begin van een nieuw schooljaar. De subsidieperiode moet in dit licht worden bekeken.

4 Stelsel van leren en werken

De Vlor stelt vast dat er voor de erkenning van de vzw PROFO extra middelen worden toegekend in de begroting.

De Vlor vraagt duidelijkheid over de manier waarop de beschikbare financiële middelen in de toekomst verdeeld zullen worden tussen de aanbieders van persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT's).

5 Volwassenenonderwijs

5.1 Procedures voor het toekennen van nieuwe onderwijsbevoegdheid

Het voorontwerp van decreet schrapt de exclusieve onderwijsbevoegdheid van de consortia volwassenenonderwijs voor andere opleidingen dan bedoeld in art. 63 § 1 van het decreet op het

volwassenenonderwijs. Deze bevoegdheden worden opnieuw exclusief toegekend aan de Vlaamse regering. Het advies van de consortia wordt beperkt tot een element in het dossier.

De Vlor vraagt om zoals in het verleden en zoals dit voor programmaties in andere onderwijsniveaus het geval is, voorafgaand aan een beslissing van de Vlaamse regering, om advies te worden gevraagd. Het programmadecreet voorziet in het art. 7, § 8 enkel in een bevoegdheid van de Vlor voor NT2.

5.2 Aanwending leraarsuren NT2

De Vlor vraagt aan de minister om de reeds geleverde inspanningen van de CVO's om de wachtlijsten NT2 weg te werken naar hun juiste waarde in te schatten. Een deel van de uren worden aangewend voor coördinatie en voor trajectbegeleiding. Ook deze dragen bij tot het wegwerken van wachtlijsten.

De Vlor verbindt enkele randvoorwaarden aan de kleuring van de middelen voor de opleidingen NT2:

- De cijfers van de wachtlijsten dienen geobjectiveerd te worden. Er moet duidelijk omschreven worden hoe deze cijfers worden gemeten, welke bronnen hiervoor aangesproken worden, en op welke periode ze betrekking hebben.
- In de geplande audit van de CVO's moeten ook de Huizen van het Nederlands betrokken worden, en ook hier moet er helder en transparant over de auditprocedure gecommuniceerd worden.
- Wachtlijsten voor NT2 kunnen snel ontstaan maar even snel ook terug verdwijnen. De Vlor vraagt om te garanderen dat centra een beleid minstens binnen een schooljaar kunnen uittekenen. Er moet continuïteit in het beleid zijn op het vlak van personeelsbeleid, het aanbod van opleidingen, de beschikbare middelen.

6 Financiering van het hoger onderwijs

6.1 Algemene opmerkingen

De Vlor dringt er bij de minister op aan om de nodige budgetten vrij te maken voor het Hoger Beroepsonderwijs (HBO5). Deze nieuwe trede in het hoger onderwijs moet correct gefinancierd worden zodat kwaliteitsvol onderwijs gegarandeerd kan worden. Hiervoor is nood aan bijkomende middelen. Het maatschappelijk belang van HBO5 is groot. De Vlor dringt daarom aan om van een volwaardige opstart van HBO5 in het jaar 2012 een prioriteit te maken.

De minister engageerde zich in zijn beleidsnota Onderwijs 2009–2014 tot het optrekken van de middelen voorbestemd voor hoger onderwijs met 10 % tegen het einde van de legislatuur om de vooropgestelde twee procent van het BRP te halen. De Vlor vraagt de minister zich aan dit engagement te houden.

In het decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen (14 maart 2008, artikel 31, paragraaf 4), wordt volgende gesteld: *Vanaf het begrotingsjaar 2011 wordt de werkingsuitkering per hogeschool en universiteit, berekend overeenkomstig de bepalingen van afdeling IV van dit decreet met inbegrip van de*

bedragen bedoeld in artikel 35, § 6, met 1,27 % verminderd. Afhankelijk van de budgettaire ruimte kan de Vlaamse Regering dit percentage vanaf het begrotingsjaar 2012 wijzigen.

De Vlor vraagt aan de Vlaamse overheid om dit percentage te laten dalen, gezien de grote nood in het hoger onderwijs. Om dezelfde redenen dringt de Vlor er bovendien op aan het huidige uithollende indexeringsmechanisme aan te passen en op alle begrotingsposten minstens de gezondheidsindex toe te passen.

Het is noodzakelijk dat bij de integratie en de versterkte samenwerking tussen instellingen, middelen voorzien worden om het vervoer van studenten naar een andere instelling te bekostigen.

6.2 Amendement betreffende de verdeling van de academiseringsmiddelen

De Vlor staat positief ten opzichte van de extra middelen voor academiserende opleidingen, maar wijst er wel op dat er bij integratie een onmiddellijke nood is aan substantiële extra financiering om kwaliteitsvol onderwijs te bieden.

De Vlor heeft bedenkingen bij het inzetten van de parameter 'aantal uitgereikte diploma's' voor de verdeling van de extra middelen. De Vlor heeft in het verleden reeds gewezen op de gevaren van een doorgedreven outputgestuurde financiering. Ook bij de verdeling van deze middelen moet erover gewaakt worden dat de concurrentiepositie van de instellingen niet de overhand krijgt op de kwaliteit van het onderwijs.

6.3 Amendement betreffende de versterking van de financiering van de professionele bachelors

De Vlor is grote voorstander van het projectmatig en praktijkgericht onderzoek en innovatie binnen de hogescholen. Het onderzoek dat hier gebeurt is belangrijk voor het KMO-weefsel en de not-for-profitorganisaties in Vlaanderen en geeft hogescholen een specifieke plaats in het Vlaamse innovatiegebeuren. Het versterken van dit soort van onderzoek draagt bij tot het versterken van de positie en de eigenheid van de professionele bachelors in het Vlaamse hoger onderwijslandschap.

De Vlor is echter van mening dat de naam 'projectmatig en praktijkgericht onderzoek en innovatie' beter vervangen wordt door 'praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek'. Deze vlag dekt veel beter de lading. Het gaat immers om volwaardig wetenschappelijk onderzoek, met een praktijkgerichte doelstelling.

De Vlor is van mening dat bij de verdeling van de middelen, ook rekening gehouden moet worden met 50 procent van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tem t-3/t-2 waarvoor studenten zich hebben ingeschreven in een diplomacontract voor ba-na-ba-opleidingen.

De Vlor is van mening dat uit de tekst duidelijk moet blijken dat de hogescholen de toegekende bedragen moeten kunnen besteden aan *alle* kosten verbonden aan de uitvoering van projecten van praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, dus ook voor de nodige gerelateerde administratie en onderzoekscoördinatie.

In het amendement werd opgenomen dat de hogeschool samen met de associatie waartoe zij behoort een onderzoeksreglement opstelt (specifiek voor PWO) (wijziging van artikel 190bis van het hogescholendecreet). De Vlor stelt voor om de alinea die volgt na paragraaf 4, 2° (van artikel 190bis) te schrappen. Op die manier kan elke hogeschool of associatie op basis van de bestaande regeling zelf bepalen hoe ze dit wil invullen.

7 Vzw EPOS

De Vlor vindt het positief dat de situatie van de fluctuerende, maandelijks beursbedragen aangepakt wordt. De Vlor vraagt aan de minister om dit verder op te volgen voor het geval dat deze maatregel niet voldoende blijkt te zijn om een stabiel beursbedrag te garanderen.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter